

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Siste nytt fra BIO	1
<i>Husbyggingen er i gang igjen</i>	1
<i>BIO + SMR = BIO</i>	2
<i>Fakultetsstyret har vedtatt budsjett for BIO</i>	2
<i>To nye førsteamanuenser ansatt</i>	2
<i>Nye utlysninger</i>	2
<i>Tre flere prosjekter fra Forskningsrådet</i>	2
<i>Nordic Marine Academy: resultater fra 2005 og muligheter for 2006</i>	3
Avsluttende mastergradseksamen	3
<i>Monica Langeland: Escapement of fish under a survey trawl</i>	3
<i>Gina Susanne Lilleaas: Is there sexual conflict in the root vole during winter?</i>	3
<i>Kristine Behn: Virkningen av organiske peroksider og hydrogenperoksider</i>	3
<i>Per Hallstein Fauske: Toxicity of Spores of an Important Indoor Air Fungus</i>	4
<i>Wan Abdul Rahim Wan Ahmad: androgenic and estrogenic properties of produced water on three-spined stickleback</i>	4
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	4
<i>BIO-SEM</i>	4
Gjesteforskere	4
<i>Liu Jingwen: virusinfeksjon av marine alger</i>	4
Nordiske forskerkurs	5
<i>Kurs fra Nordic Network Arctic Ecosystems, carbon flux and climate change</i>	5
<i>Kurs fra Nordic Marine Academy</i>	5
Nytt om forskningsfinansiering	5
<i>FP7 for dummies</i>	5
<i>Universitetsstyret har satt av midler for 2006 til frie, forskerinitierte prosjekter</i>	5
<i>PhD Marie Curie fellowships in Evolutionary Developmental Biology</i>	5
Nye artikler	6
<i>Are Nylund, Øivind Bergh og Torolf Magnesen: bakterier på kamskjell-larver</i>	6
<i>Espen Schei, Per Holmstad og Arne Skorping: dødelighet hos ryper på grunn av parasitter</i>	6

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere finner du [her](#)

Husk BIOs interne frister 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

6. jan: - Systems Biology of Microorganisms	1. feb: - Nordic Marine Academy: både Mobilitet og organisering av Forskerkurs
16. jan: - Polarforskning – se lenger ned	8. feb: - EU: FOOD
18., 19. og 25. jan: diverse Marie Curie -ordninger	15. feb: - EU NEST Pathfinder

Siste nytt fra BIO

Husbyggingen er i gang igjen

I dag har UiB satt ny fart i husbyggingen til BIO, etter 3 måneders pause. Denne tida har vært brukt til forhandlinger med Høyteknologisenteret og Rieber. Vi starter opp igjen arbeidet med omtrent samme utgangspunkt som da vi tok pause. Viktigste nye er at siden fakultetet har bevilget midler til en sebrafisk-fasilitet (som BIO kan forkuttere), så skal det settes maksimalt inn på å få denne ferdig til sommeren.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	E-post:	Jarl Giske:
Postboks 7800	Bioblokken, 3. etg.	+47 55 58 44 00	post@bio.uib.no	Tlf 84403
N-5020 Bergen	Høyteknologisenteret	Telefaks:	Internett:	Mob 9920 5975
Norge	i Bergen.	+47 55 58 44 50	http://www.bio.uib.no	
	Thormøhlensgate 55			

BIO + SMR = BIO

Fakultetsstyret vedtok denne uka å slå sammen BIO og Senter for miljø- og ressursstudier. Formelt skjer dette fra kommende årsskifte. Av hensyn til igangværende undervisning er det ganske sannsynlig at flyttingen av SMR-staben til Realfagbygget og HIB skjer etter semesterslutt til våren. (Da kan SMR-folkene bruke ferien sin på å flytte). Etter at Andreas Steigen forlot SMR til fordel for University of the Gambia, består SMR-staben av førsteamanuensene Thorolf Magnesen og Rune Rosland og førstekonsulentene [Sidsel Kjølleberg](#) og [Thelma Kraft](#). BIO får med dette ansvaret for to nye studieprogram [Bachelor i Miljø og ressursstudier](#) og [Master in Water Studies](#).

Fakultetsstyret har vedtatt budsjett for BIO

Høstens store spenning er utløst gjennom budsjettvedtaket i fakultetsstyret på onsdag. I det store og hele ble budsjettet vedtatt [slik det ble framlagt](#) av fakultetsdirektøren. En rask gjennomgang:

- BIO får økt sin ramme for å kompensere for at gavepakken fra Sparebanken Vest for professoratet i sjømatkvalitet (Ragnar Nortvedt) er brukt opp.
- BIO får 600.000 i tre år for bortfall av inntekter for NORAD-studieplassene i fiskeribiologi og forvaltning
- BIO og MBI får strategiske midler over 4 år til en felles sebrafiskfasilitet. Planleggingen er allerede i gang, og BIO vil forskuttere byggingen gjennom å bruke av midlene vi har fått til en startpakke for professoratet i fiskehelse. Dette vil den kommende professoren ikke merke, ettersom fakultets innbetalinger de neste fire årene vil tilkomme startpakken.
- larvelocuset støttes med 750.000 hvert år i tre år
- BIO får en stipendiatstilling knyttet til FUGE/marin genomikk
- BIO gjør det nest best på resultat-basert tildeling ved fakultetet. Det er bare informatikk og BIO/SMR som tjener på at fakultetet øker den resultatbaserte tildelingen fra 3 til 6 %.
- fakultetet overfører ansvaret for økonomien tilknyttet driftsavtalen med [ILAB](#) til BIO. Dette er beregnet til å koste 1,8 mill neste år. Skulle BIO velge å bruke mer av ILABs tjenester i framtida, så blir dette helt og fullt opp til oss selv. Også økonomisk.

I budsjettet har fakultetet også satt av 250.000 til en "tverrfaglig forskerstilling" knyttet til Lyngheiseret. Om den kommer i stand blir den trolig lagt til BIO, men dette fordrer at fakultetet også klarer å lokke ut medfinansiering fra andre fakultet.

To nye førsteamanuenser ansatt

Fakultetsstyret vedtok onsdag å ansette dr. scient [Lise Øvreås](#) som førsteamanuensis i geomikrobiologi. Samtidig vedtok de å ansette dr.scient. [Anne Christine Utne Palm](#) som førsteamanuensis i 4 år, som vikar for prorektor Anne Gro Veia Salvanes. Som man tydelig kan se av bildene, er begge to ganske fornøyd med utfallet.

Nye utlysninger

Fakultetsstyret vedtok å lyse ut en førsteamanuensis-stilling i vertebratanatomi og et professorat/førsteamanuensis-stilling i populasjonsgenetikk, etter forslag fra BIO. Styret godtok også BIOs forslag til [bedømmelseskomité](#) for det utlyste professoratet i fiskehelse.

Tre flere prosjekter fra Forskningsrådet

Disse kommer i tillegg til de 12 innstilte søknadene som ble annonsert i forrige BIO-INFO:

Fra HAVBRUK: to brukerstyrte innovasjonsprosjekt:

- *Digestive function in Atlantic cod larvae – effects of intensive and extensive rearing systems and correlation with peaks in mortality.* Prosjektet er styrt av SagaFjord Sea Farm AS, ved tidligere IFM-stipendiat **Erling Otterlei**. Fra BIO deltar **Ivar Rønnestad** (prosjektleder) og **Yuko Kamisaka**.

- Et prosjekt der **Are Nylund** deltar.

Fra MATNORGE:

- *Stunning and killing of Decapods-* Forskerprosjekt. **Ragnar Nortvedt** og **Bjørn Roth**

Nordic Marine Academy: resultater fra 2005 og muligheter for 2006

Nordic Marine Academy (NMA) ble dannet i 2005 etter initiativ og med finansiering fra NordForsk i samarbeid med Nordisk Arbeidsgruppe for Fiskeriforskning for å styrke forskerutdanning, innovasjonsgrunnlag og kompetansebygging rundt marine økosystemer. Etter en søknadsprosess i to runder i konkurranse med flere nordiske marine miljøer, ble BIO tildelt

ansvaret for å koordinere NMA. Det var instituttlederen som tok initiativet og oppfordret Arild Folkvord til å koordinere søknaden og videre det innvilgede prosjektet.

I sitt første år har NMA innvilget 11 Mobilitetsstipend, organisert 4 Forskerkurs, og foreløpig innvilget 3 Forskerkurs som skal foregå i 2006. Det er flere BIO-ansatte og stipendiater som har benyttet seg av de forskjellige ordningene og det er fortsatt mange åpne muligheter:

- Til forskere: foreslå og koordinere Forskerkurs
- Til stipendiater:
  - Søke på Mobilitetsstipend til å gjeste ett av de øvrige 42 NMA-medlemsinstitusjoner
  - Få reise- og oppholdstøtte til å delta på et eller flere av Forskerkursene

1. februar er det søknadsfrist både for [Mobilitetsstipend](#) og for å foreslå [Forskerkurs](#). Å koordinere og forelese på Forskerkurs gir en utmerket anledning til nettverksbygging og samarbeid med nordiske og andre utenlandske kollegaer (spør Øyvind Fiksen, Christian Jørgensen og Christoffer Schander), og Marinbiologisk stasjon tilbyr gode forhold for slike kurs.

Foreløpig liste over kurs som tilbys i 2006:

- [Marine spatial mapping and planning in the Baltic Sea](#).

Coordinated by Johanna Mattila, Åbo Akademi University. 23-29 July 2006 at Korpoström Archipelago Centre, Finland.

- [Species and biodiversity of macroalgae](#). Coordinated by Prof. Johanna Ikävalko, University of Helsinki. 04-11 August 2006 at Tvärminne Zoological Station, Finland.

- [Aquatic production and food-web efficiency. Theory and practice around a mesocosm experiment](#).

Coordinated by Prof. Ulf Båmstedt, University of Umeå. 05-17 September 2006 at Umeå Marine Sciences Centre, Sweden

Avsluttende mastergradseksamen

Monica Langeland: Escapement of fish under a survey trawl

Monica Langeland holdt onsdag 14. desember avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i fiskeribiologi og forvaltning:

Veiledere: Arill Engås, Ingvar Huse, HI

Bisitter: Christoffer Schander

Sensor: Asgeir Aglen, HI

Tittel på oppgaven: Escapement of fish under a survey trawl - the effect of ground gear configurations

Gina Susanne Lilleaas: Is there sexual conflict in the root vole during winter?

Gina Susanne Lilleaas holder fredag 16. desember avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i biodiversitet, evolusjon og økologi:

Veiledere: Gøran Høgstedt, Torbjørn Rage Paulsen

Sensor: Odd Jacobsen

Tittel på oppgaven: Is there sexual conflict in the root vole (*Microtus oeconomus*) during winter?

Tid: Fredag 16. desember 10:15

Sted: Aud. 4, Realfagbygget

Alle interesserte velkommen!

Kristine Behn: Virkningen av organiske peroksid og hydrogenperoksid

Kristine Behn holder mandag 19. desember avsluttende presentasjon av sin Mastergradsoppgave i Mikrobiologi

Tittel på oppgaven: Undersøkelse av virkningen av organiske peroksider og hydrogenperoksider på konidiesporer av *Stachybotrys chartarum*, *Cladosporium cladosporioides* og *Aspergillus versicolor* ved hjelp av elektronmikroskopiske og fysiologiske metoder

Veileder: Finn Langvad

Sensor: Morten Laane, UiO

Bisitter: Gjert Knutsen

STED: Auditorium 101, Institutt for Biologi, Jahnebakken 5

TID: Mandag 19. desember kl. 10.15

Alle interesserte er velkommen!

Per Hallstein Fauske: Toxicity of Spores of an Important Indoor Air Fungus

Per Hallstein Fauske holder mandag 19. desember avsluttende presentasjon av sin

hovedfagsoppgaveoppgave i Mikrobiologi

Tittel på oppgaven: A Comparative study of 12 Strains of the Important Indoor Air Fungus

Stachybotrys chartarum, With an Emphasis on Toxicity of Spores

Veileder: Finn Langvad

Sensor: Morten Laane, UiO

Bisitter: Gjert Knutsen

STED: Auditorium 101, Institutt for Biologi, Jahnebakken 5

TID: Mandag 19. desember kl. 13.15

Alle interesserte er velkommen!

Wan Abdul Rahim Wan Ahmad: androgenic and estrogenic properties of produced water on three-spined stickleback

Wan Abdul Rahim Wan Ahmad holder mandag 19. desember avsluttende presentasjon

av sin masteroppgave i Havbruksbiologi

Tittel på oppgave: The use of the three-spined stickleback (*Gasterosteus aculeatus*) as a model species to identify androgenic and estrogenic properties of produced water.

Veileder: Ian Mayer

Sensor: Eva Andersson (IMR)

Bisitter: Torild Johansen

STED: Seminarrom 328 C1, Institutt for biologi, bioblokken, HIB

TID: Mandag 19. desember, kl 13.15

Alle interesserte velkommen!

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

BIO-SEM

BIO-seminarserien tar julepause og kommer sterk tilbake i 2006.

Gjesteforskere

Liu Jingwen: virusinfeksjon av marine alger

Liu Jingwen er professor i marin biologi ved Universitetet i Jimei, Xiamen, Kina. Hun har finansiering fra Chinese Scholarship Council for ett års utenlandsopphold, og vil være med i forskningsgruppen mikrobiell økologi. Hun har tidligere jobbet med fysiologiske og økologiske problemstillinger knyttet opp mot næringskinetikk, cellyklus og cellyklus signal transduksjon hos marine alger. Under oppholdet her i Bergen vil Liu Jingwen fokusere på hvordan virusinfeksjon påvirker cellyklus/cellyklus signal transduksjon. Dette vil generelt bidra til økt fysiologisk forståelse av virusinfeksjoner av marine alger, noe som tidligere er lite undersøkt.

Nordiske forskerkurs

Kurs fra Nordic Network Arctic Ecosystems, carbon flux and climate change

- [Carbon fluxes in the Arctic Ocean and climate change](#)
30 January - 2 February; Kristineberg, Sweden
- [Ice-water column and pelagic-benthic coupling in the Arctic Ocean and adjacent regions](#)
6-13 March; Nuuk, Greenland

Deadline for applications to both courses is **21 December** 2005.

More info on this network [here](#)

Kurs fra Nordic Marine Academy

Se side 3 og [her](#)

Nytt om forskningsfinansiering

FP7 for dummies

Det har vært lenge snakket om EU-kommisjonenes 7. rammeprogram for forskning og teknologi (FP7 eller 7.RP), men de første prosjektene vil kunne starte sent i 2007. Vi må likevel ta FP7 på alvor nå. Dette rammeprogram har nesten dobbelt så lang varighet og ca. dobbelt så stor årsbudsjett enn sine forgjengere, og det kommer også til å prege prioriteringene til Forskningsrådet. Det er fortsatt muligheter til å påvirke innholdet i de tematiske programmene og til å forberede oss på andre måter, i samarbeid med UiBs Forskningsavdeling.

Kjapp innføring i strukturen i FP7:

Cooperation: tilsvarer de tematiske programmene i tidligere FP. Den inkluderer 9 tematiske programmer, derav de mest relevante for BIO er Health; Food, Agriculture and Biotechnology (som inkluderer havbruk og fiskeri); og Environment, including Climate Change. FP6s begrep som STREP og IP forsvinner, og prosjektstørrelsen blir avgjort av temaet.

Ideas: dette er det savnede underprogram for grunnforskning (bottom-up initiativer) og blir drevet av European Research Council. Det er veldig mye som er uavklart her. Den vitenskapelige komiteen er utnevnt, men det er ingen norske medlemmer (Sveits er med).

People: Marie Curie actions som vi kjenner fra tidligere RP. EST (predoktor-opplegget) blir sammenslått med RTN (postdoktor).

Capacities: inkluderer tidligere LSF/Research Infrastructures, INCO, samarbeid med industri, mm.

Vil du vite mer om FP7? Les:

- Briefing note utarbeidet av Forskningsavdelingen, som inkluderer lenke til nøkkelwebsider
- Nåværende utkast av innhold i Cooperation. Det er flettet inn en del kommentar og fremhevninger skreddersydde for BIO, slik at du fortere vil finne det som kan være mest relevant for deg.

BIO-ansatte vil kunne laste disse to filene ved å logge seg inn på [intranett](#) og så klikke på **Forskning** på toppen og så til venstre på **FP7**.

Universitetsstyret har satt av midler for 2006 til frie, forskerinitierte prosjekter

Det arbeides for tiden med å etablere retningslinjer for prosessen rundt tildeling, og Forskningsavdelingen vil informere nærmere om denne ordningen så snart det foreligger et godkjent opplegg.

PhD Marie Curie fellowships in Evolutionary Developmental Biology

A total of 10 Ph.D. studentships is available for 36 months each, funded by the Marie Curie Early Stage Research Training Network "Evolution of animal body plans as inferred by developmental biology, morphology, molecular phylogeny, and palaeontology (MOLMORPH)". The network has its focus on comparative data acquisition from "non-model system" species of a large variety of taxa throughout the entire Metazoa. The fellows are expected to participate in integrative research projects applying a variety of methodologies such as immunocytochemical, molecular, and palaeontological techniques. Thus, the fellows will receive comprehensive training in a variety of research areas relevant to modern Evolutionary Zoology such as immunocytochemistry, confocal microscopy,

molecular biology, in situ gene expression analysis, phylogenetic analyses, etc. Due to the aspired comprehensiveness of the training the fellows will be expected to travel between some of the host institutions in order to profit from the expertise provided by each host group. 2 fellowships are available at each of the institutions of the network, which includes the universities of Copenhagen (Denmark), Berlin and Ulm (Germany), Vienna (Austria), and Barcelona (Spain). www.molmorph.net/ er ikke oppe ennå. I mellomtiden se [utlysningsteksten](#)

Nye artikler

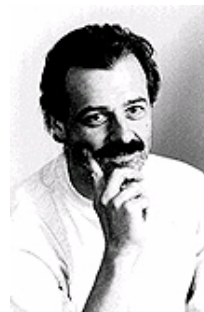
Are Nylund, Øivind Bergh og Torolf Magnesen: bakterier på kamskjell-larver

Torkildsen L, Lambert C, Nylund A, Magnesen T, Bergh Ø 2005. Bacteria associated with early life stages of the great scallop, *Pecten maximus*: impact on larval survival AQUACULTURE INTERNATIONAL 13: 575-592

Abstract: A bacteriological study was carried out at a scallop (*Pecten maximus*) hatchery near Bergen, western Norway following a severe increase in mortality rates during the larval stages of the scallops. No larvae survived to settling, except for those in groups treated prophylactically with chloramphenicol. In order to identify pathogenic strains of bacteria, we performed a challenge test on 10- to 16-day-old larvae using isolated bacterial strains from the hatchery. Infection with six of these strains produced mortalities that were not statistically different from that resulting from infection with the known pathogen *Vibrio pectenicida*. However, about 5% of the strains tested in the challenge experiment produced higher motility rates than found in the unchallenged control group, indicating a possible probiotic effect. On the basis of 16S rDNA analysis on these strains, the phylogenetic tree indicated two groups of apparent pathogens: (1) one strain, LT13, grouped together with *Alteromonas/Pseudoalteromonas*; (2) a cluster of strains grouped together with *Vibrio splendidus* (LT06, LT21, LT73, PMV18 and PMV19). Strain LT13 was isolated from cultures of the microalga *Chaetoceros calcitrans* used for feed, while the other strains were isolated from larval cultures.

Transmission electron microscopy showed intracellular bacteria that resembled bacteria in the groups Chlamydiaceae and Rickettsiaceae.

Dette er første gang BIO-INFO viser til forskning ved SMR. Vi hadde jo henvist til denne artikkelen uansett (på grunn av Are Nylund og prof II Øivind Bergh). Thorolf Magnesen er førsteamanuensis ved SMR, og dermed ved BIO fra 1.1. 2006.

Espen Schei, Per Holmstad og Arne Skorping: dødelighet hos ryper på grunn av parasitter

Schei E, PR Holmstad & A Skorping 2005. Seasonal infection patterns in Willow Grouse (*Lagopus lagopus* L.) do not support the presence of parasite-induced winter losses. *Ornis Fennica* 82:137–146.

Abstract: We examined the hypothesis that endoparasites of Willow Grouse (*Lagopus lagopus* L.) affect host winter losses, by examining two samples of Willow Grouse collected in early autumn and late winter. Body condition of juvenile birds improved from September to February, but parasite-induced host mortalities among hosts in poor condition were probably not the cause. If heavily infected hosts were removed disproportionately from the host population, the number of parasite species per host together with their prevalence and intensities should be lower in winter than in autumn. While overall parasite burden was lower in winter than in autumn, most parasite species showed no seasonal decrease in prevalence or intensities. Only one species, *Trichostrongylus tenuis*, showed a seasonal decrease in both prevalence and intensity. Mean intensities of *Eimeria* spp. decreased significantly between seasons, while prevalence did not. If mortality rates were higher among heavily infected hosts, parasite aggregation should be lower in winter than in autumn, but no such pattern was found, except for *Eimeria* spp. Thus, the results presented in this study yield no clear evidence for parasite-induced mortality in Willow Grouse between autumn and late winter.

Det er hovedoppgaven til Espen Schei som er publisert, om enn i noe modifisert form. Espen hadde Arne Skorping og Per Holmstad som veiledere. Dette er for øvrig Espens andre publikasjon basert på materialet som inngikk i hans hovedfagsarbeid.